

Algemeen bestuur

VERGADERDATUM
6 juli 2016

STUKDATUM
22 juni 2016

AFDELING
Directie

NAAM STELLER
Maarten van Helden

EIGENAAR

AGENDAPUNT

ONDERWERP
Procedure verkiezen voorzitter en leden DB

Voorstel

Het algemeen bestuur besluit

- in te stemmen met de procedure voor het verkiezen van een voorzitter en / of andere leden van het dagelijks bestuur.

Samenvatting

Het algemeen bestuur heeft aan het dagelijks bestuur verzocht om een procedure voor het verkiezen van een voorzitter en of leden van het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur stelt voor een transparante werkwijze te hanteren, waarbij recht wordt gedaan aan de formele positie die de gemeenten en waterschappen volgens de regeling is toegekend.

Voorbesproken

Op 22 juni in het dagelijks bestuur.

Behandelen in vergadering d.d. 6 juli 2016

Toelichting

Werkwijze bij verkiezingen

In januari 2016 is een nieuwe voorzitter aangewezen voor het algemeen bestuur, tevens voorzitter van het dagelijks bestuur. Na afloop van de procedure is gebleken dat in een vooroverleg met de kandidaat afspraken zijn gemaakt, die tijdens de verkiezing niet bij alle bestuurders bekend waren. Dat is aanleiding voor een verzoek van het algemeen bestuur aan het dagelijks bestuur om een procedure voor werkwijze bij verkiezingen.

In het verleden is uitbreiding of fusie aangegrepen voor een benoeming van een nieuw dagelijks bestuur inclusief voorzitter. Dat is afwijkend van wat de wet bedoelt; dat de verkiezingen door de bevolking tevens de start inhoudt van een nieuw mandaat. Eerdere jaren was de kring van overwegend waterschapbestuurders kleiner en de betreffende bestuurders bleven aan, waardoor de aanwijzing een informeel karakter had. Daarover is niets op schrift gesteld. In de notulen van het bestuur is alleen de uitkomst vastgelegd. In de tekst van de gemeenschappelijke regeling wordt een aantal zaken genoemd over de aanwijzing van een voorzitter en leden dagelijks bestuur. Het reglement van orde doet bevat geen bepalingen over de verkiezing.

Eerst de regeling op een rij.

1. In de gemeenschappelijke regeling is sprake van aanwijzing van een voorzitter en een dagelijks bestuur. De voorzitter van het algemeen bestuur is ook voorzitter van het dagelijks bestuur. De voorzitter is een orgaan van de regeling, omdat hij zelfstandige bevoegdheden heeft naast de rol als leider van de vergaderingen.
2. De leden van het algemeen bestuur worden aangewezen door hun eigen college. Dat geldt ook voor hun vervangers en dat geldt wanneer een bestuurder tussentijds zijn mandaat verliest of terugtreedt. De WGR bedoelt dat een nieuw bestuur aantreedt na verkiezingen, bij de formatie van nieuwe colleges. Waterschapsverkiezingen en gemeenteraadsverkiezingen leiden dus altijd tot (her) benoeming van (een deel van de) bestuurders. Toetreding van nieuwe deelnemers in de regeling leidt tot uitbreiding van het zittende algemeen bestuur. Zittende bestuurders blijven aan.
3. De leden van het dagelijks bestuur en de voorzitter ontvangen hun mandaat van het algemeen bestuur. Zij worden in persoon aangewezen en niet als vertegenwoordiger van hun achterban en dus zonder last of ruggespraak. Het is een goede gewoonte dat zij aan hun eigen college vragen om instemming met de uitbreiding van taken, maar dat is geen vereiste. Leden van het dagelijks bestuur verliezen hun mandaat wanneer zij hun lidmaatschap van het algemeen bestuur verliezen. Eventuele herbenoeming geschiedt na een nieuwe herverkiezing. Wijziging van de GR, zoals bij toetreding van nieuwe deelnemers in de regeling, is op zich geen aanleiding voor een wisseling van de leden van het dagelijks bestuur. Ook tussentijdse vervanging van een enkeling leidt niet tot een nieuw dagelijks bestuur. Dus, de overige leden van het dagelijks bestuur blijven aan.
4. De voorzitter moet zijn een lid van het algemeen bestuur, afgevaardigd door een van de waterschappen.
5. De voorzitter wordt door het gehele algemeen bestuur aangewezen, dus gemeenten hebben gelijk (passief) stemrecht als waterschappen.
6. Als de voorzitter is aangewezen wordt deze q.q. lid van het dagelijks bestuur. Indien de keus valt op een zittend lid van het dagelijks bestuur, ontstaat er na de aanwijzing van de voorzitter een nieuwe vacature.
7. Noch de regeling noch het reglement van orde bevat bepalingen over een procedure. De regeling gebruikt het woord "aanwijzen" en dat wordt hier uitgelegd als "benoemen na verkiezing". Het algemeen bestuur is daarin vrij. Elke afspraak daarover kan door een (nieuw) algemeen bestuur worden gewijzigd.

Overwegingen met betrekking tot de procedure.

8. Goed bestuur vraagt om een procedure die zorgvuldig is en vervolgens ook praktisch.
9. De procedure moet voldoende vertrouwelijkheid bieden aan kandidaten tijdens alle fasen van het traject (en daarna).
10. De procedure moet transparant zijn in de scheiding van rollen en belangen. Relevante informatie over kandidaten zal voor alle leden beschikbaar zijn.
11. De procedure moet zowel gemeenten als waterschappen in positie brengen om bij te dragen aan de keuze en zich daardoor verbinden aan de uitkomst.
12. Het opstellen van een profiel biedt de geledingen een mogelijkheid om hun visie te geven op de (toekomstige) taak van de voorzitter in zijn verschillende rollen. Een profiel kan zo de geschiktheid van kandidaten onderbouwen. Een profiel kan, naast een generiek deel voor alle leden, specifieke elementen bevatten voor de voorzitter of voor eventuele portefeuilles.
13. De leiding over het proces moet onafhankelijk zijn en gedragen door zowel de waterschappen als gemeenten.

Onderstaande voorstel voor de verkiezing van een voorzitter is opgesteld op basis van de adviezen van Ben Kokx, de eerdere adviseur op het gebied van bestuurlijk functioneren, en van de herinneringen van Bert Groeneveld, de vorige directeur van de GR. Deze adviezen zijn in de loop van 2015 ingewonnen en in een eerdere versie met het toenmalige dagelijks bestuur gedeeld.

De werkwijze voor het verkiezen van de overige leden van het dagelijks bestuur is eenvoudiger, omdat in die gevallen duidelijk is wie de vergadering leidt; de voorzitter.

Procedure aanwijzing

1. In de vergadering voorafgaande aan een aanwijzing wordt de bestaande documentatie (procedure, profielen en dergelijke) geactualiseerd als voorbereiding op de feitelijke verkiezingsbespreking. Het oude algemeen bestuur kan zo het nodige voorwerk doen en de deelnemende colleges attenderen. De feitelijke verkiezing wordt geagendeerd met in acht name van minstens 2 weken convocatietermijn, zodat elk van de (nieuwe) leden kan overleggen in eigen college.
2. De verkiezing van de voorzitter (of de andere leden van het dagelijks bestuur) vindt als regel plaats in de eerste vergadering van het algemeen bestuur volgend op aftreden.
3. De verkiezing wordt geagendeerd aan het begin van de vergadering in een vertrouwelijke bespreking, dus in besloten kring zonder publiek en zonder ambtelijke staf. Van deze vertrouwelijke bespreking worden alleen de besluiten vastgelegd en overigens wat de leden expliciet aanmelden voor verslaglegging.
4. De leiding van de verkiezing berust bij de (eventueel demissionaire) voorzitter, behalve indien hij zelf kandideert of anderszins verhinderd is. In die gevallen wordt deze rol ingevuld door achtereenvolgens de vicevoorzitter, het derde lid van het dagelijks bestuur of de in leeftijd oudste aanwezige bestuurder. Nadat de nieuwe voorzitter is aangewezen constateert de vergadering vervolgens of er vacatures in het dagelijks bestuur resteren en gaat over tot de invulling daarvan.
5. De leider van de verkiezing vraagt de vergadering om instemming met de procedure, profielen en andere relevante documentatie (zie 1)
6. De leider van de verkiezing meldt voor de te benoemen positie, welke bestuurders in beginsel verkiesbaar zijn en hij vraagt de betreffende bestuurders of zij beschikbaar zijn. Als het de verkiezing van de voorzitter betreft komen alleen de waterschapsbestuurders in aanmerking. Kandidaten krijgen de gelegenheid om hun kandidatuur toe te lichten en hun voornemens in de beoogde positie kenbaar te maken. Ze melden relevante informatie over nevenfuncties en andere verbindingen.
7. De leden van de vergadering, niet zijnde kandidaten, krijgen de gelegenheid om vragen te stellen aan de kandidaten. De beraadslaging is in aanwezigheid van de kandidaten.
8. Indien er één kandidaat beschikbaar is vraagt de leider aan de vergadering of de kandidaat (met algemene stemmen) kan worden benoemd.
9. Indien er meerdere kandidaten zijn volgen schriftelijke stemmingsrondes, tot dat een van de kandidaten steun heeft van meer dan de helft van het nominale aantal deelnemers, ongeacht het aanwezige aantal. De kandidaten hebben stemrecht in elke stemming. Alleen de aanwezige leden kunnen hun stem uitbrengen. De directeur zal de voorzitter ondersteunen door het tellen van de stemmen.
10. Indien dat niet leidt tot een aanvaarde benoeming, wordt de procedure herhaald in de eerstvolgende vergadering.
11. Wanneer zich een situatie voordoet waarin deze procedure niet voorziet, beslist het algemeen bestuur.
12. Na de vertrouwelijke bespreking pauzeert de vergadering een moment. Na heropening vraagt de voorzitter aan de directeur om voorlezing van het verslag van de vertrouwelijke bespreking, zodat dit kan worden vastgesteld.

De hierboven geschetste concept procedure vertoont gelijkenis met de werkwijze van de 2^e kamer bij het verkiezen van een voorzitter. Daar wordt zichtbaar dat de kwaliteiten van de kandidaten zwaarder gaan wegen dan de politieke herkomst of de achterban. Binnen de procedure komt dat aspect in stap 6 en 7 tot zijn recht. Dat past bij de eigenstandige bevoegdheden van de voorzitter en van het dagelijks bestuur. Een nadeel van deze werkwijze betreft de beleefde veiligheid voor de kandidaten. Vandaar het besloten karakter.

Personele consequenties

Geen.

Financiële consequenties

Geen.

Juridische consequenties

Deze procedure is werkafpraak voor gebruik binnen het algemeen bestuur en kan door datzelfde bestuur te allen tijde worden gewijzigd. De procedure heeft daarom geen juridische werking jegens derden.

I&A consequenties

Geen.

Communicatie consequenties

De procedure hoeft niet gepubliceerd te worden.

Andere uitvoeringsconsequenties en risico's

Geen.

Resultaten en evaluatie

Na eerste toepassing kan de werkwijze worden geëvalueerd.

Bijlagen

Geen.